

NOTIKUMU APSKATS

2022. gada
3. trimestris

ŠAJĀ NOTIKUMU APSKATĀ LASIET:

- ✓ [Uzsākam pilotprogrammas dabas daudzveidības saglabāšanai](#)
- ✓ [Demonstrējam dabai draudzīgas mežsaimniecības praksi](#)
- ✓ [Nosakām kvantitatīvus sugu un biotopu aizsardzības mērķus](#)
- ✓ [Izstrādāti priekšlikumi mūsdienīgam dabas aizsardzības plānam](#)
- ✓ [Gatavojamies invazīvo sugu izskaušanai pilotteritorijās](#)
- ✓ [Iepazīstinām ar aptauju rezultātiem](#)
- ✓ [Jauns izdevums dabas daudzveidības veicināšanai](#)
- ✓ [Aicinām ierobežot invazīvās sugas](#)
- ✓ [Invazīvo sugu sesija starptautiskā konferencē Daugavpilī](#)
- ✓ [ViA rīkotā starptautiskā MMV11 konference](#)
- ✓ [Aizvadīta trešā projekta uzraudzības vizīte](#)

UZSĀKAM PROGRAMMAS DABAS DAUDZVEIDĪBAS SAGLABĀŠANAI

Lai veicinātu sadarbību ar privāto zemju īpašniekiem un atbalstītu viņu motivāciju rūpēties par dabas vērtību saglabāšanu un vairošanu tiem piederošajās zemēs, LIFE-IP LatViaNature projektā aicinājām zālāju un mežu īpašniekus iesaistīties pilotprogrammās. Šādas atbalsta programmas Latvijā tiek piedāvātas pirmo reizi, tās ilgs līdz 2026.gadam.

- ✎ Pilotprogrammā “Ziedu pļavas” veidosim daudzveidīgus zālājus. Pļavu un ganību saimniekiem tā būs iespēja pakāpeniski uzlabot sava zālāja kvalitāti, vienlaikus saņemot zālāja biotopu eksperta konsultācijas, kā arī finansiālu atbalstu. [Vairāk >>>](#)
- ✎ Pilotprogrammā “Dzīvais mežs” veidosim jaunus sadarbības modeļus dabas vērtību saglabāšanai privātajos mežos. Sniegsim konsultatīvu un finansiālu atbalstu tiem privāto mežu īpašniekiem, kuri savos mežos apņemsies ievērot augstāku dabas daudzveidības saglabāšanas standartu, nekā to paredz normatīvie akti. Līdzīga pieeja jau izmantota citās ES valstīs, piemēram, Somijā, īstenojot METSO programmu 2008. – 2025.gadam. [Vairāk >>>](#)

DEMONSTRĒJAM DABAI DRAUDZĪGAS MEŽSAIMNIECĪBAS PRAKSI

Meža apsaimniekošanas demonstrējumu teritorijās šogad noritējuši pirmie 10 praktiskie semināri. Tajos piedalījušies teju 200 dalībnieki – privāto mežu īpašnieki, mācītbspēki, studenti (topošie mežsaimnieki) un mežsaimniecības konsultanti.

Iepazīstinot ar mežu apsaimniekošanu dabai draudzīgā veidā, semināros izglītojoši ekspertu stāstījumi mijas ar praktiskiem demonstrējumiem un meža īpašnieku pieredzes stāstiem.

Aktivitāte norit partnerībā ar PDF un LLKC. [Vairāk >>>](#)

NOSAKĀM KVANTITATĪVUS SUGU UN BIOTOPU AIZSARDZĪBAS MĒRĶUS

Lai dabas saglabāšana Latvijā būtu mērķtiecīga, nepieciešams noteikt reālus un izmērāmus aizsardzības mērķus ES nozīmes sugām un biotopiem. Tas ir būtisks LIFE-IP LatViaNature projekta uzdevums, ko veic sugu un biotopu eksperti. Uzdevums nav vienkāršs, jo prasa gan zināšanas, gan datus – pietiekamā apjomā un kvalitātē, gan arī šo datu daudzpusīgu, kritisku vērtēšanu un atlasī. Eksperti izmanto gan jau pieejamos datus, gan dodas arī dabā, lai tos papildinātu.

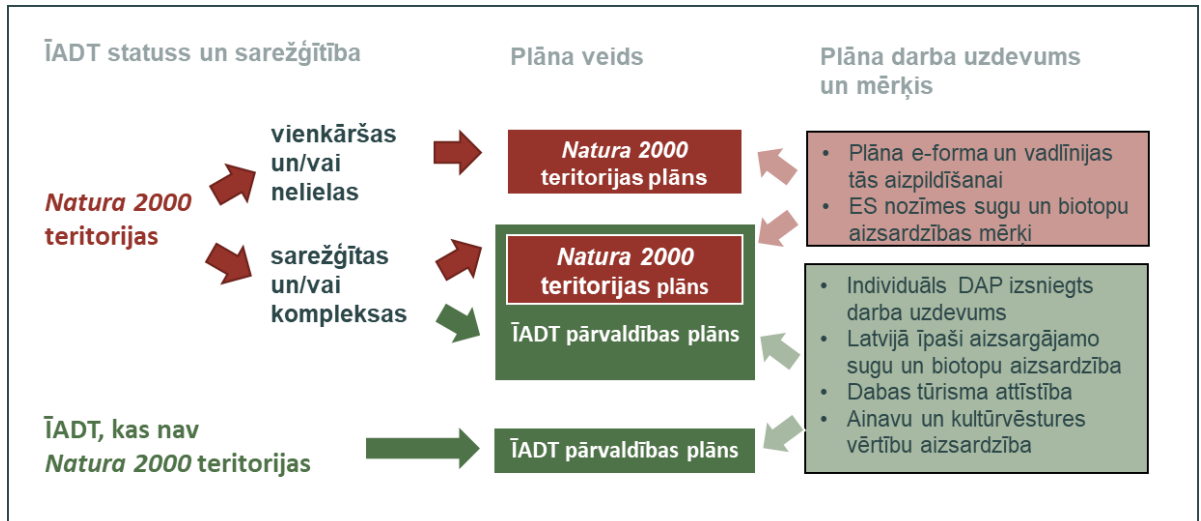
Par ekspertu darbu dabas ekspedīcijās un sugu un biotopu aizsardzības mērķu noteikšanā stāsta LIFE-IP LatViaNature savvaļas augu eksperte **Linda Uzule (DAP)**. [Vairāk >>>](#)

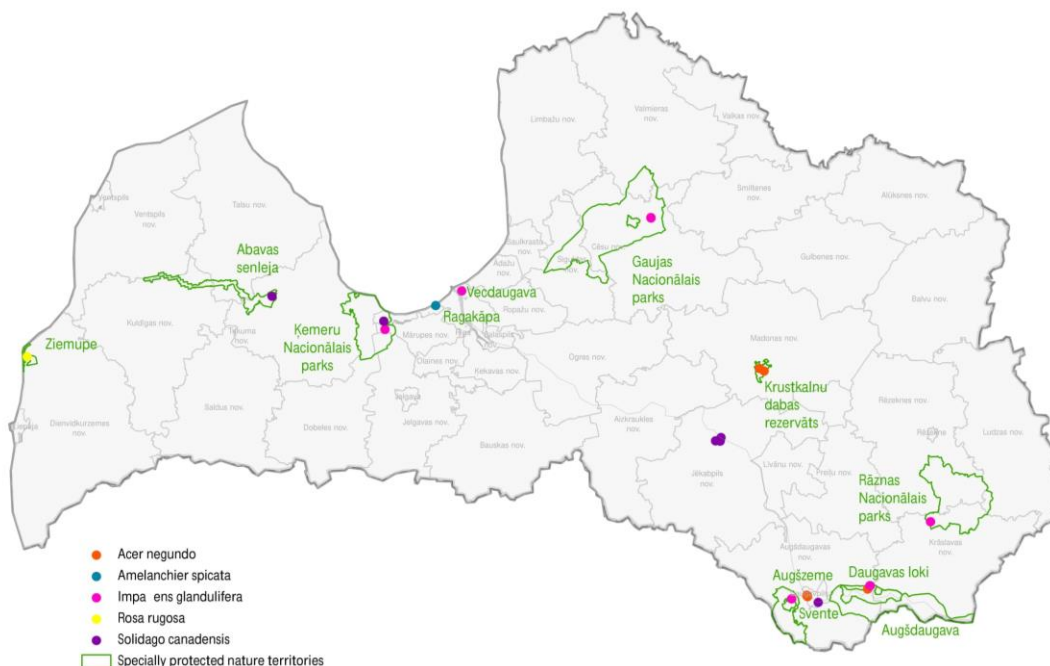
IZSTRĀDĀTI PRIEKŠLIKUMI MŪSDIENĪGAM DABAS AIZSARDZĪBAS PLĀNAM

LIFE-IP LatViaNature projektā ir sagatavots dabas aizsardzības plānu jaunais ietvars un priekšlikumi uzlabojumiem Dabas datu pārvaldības sistēmā "Ozols". Jaunais plānu ietvars paredz divu līmeņu plānu: Natura 2000 teritorijas plāna un ĪADT pārvaldības plāna izstrādi. Papildus ir izstrādāts algoritms, lai izvērtētu, kāds plāns katrai teritorijai ir nepieciešams.

Nākamo trīs gadu laikā tiks testēta vismaz divu plānu – Natura 2000 teritorijas plāna un ĪADT pārvaldības plāna izstrāde jaunajā ietvarā. Pēc testa rezultātu izvērtēšanas VARAM sadarbībā ar DAP ekspertiem strādās pie dabas aizsardzības plānu satura un izstrādes procesa tiesiskā regulējuma pilnveidošanas priekšlikumiem. [Vairāk >>>](#)

GATAVOJAMIES INVAZĪVO SUGU IZSKAUŠANAI PILOTTERITORIJĀS

Lai ierobežotu jau ieviesušos invazīvo sugu izplatīšanos, plānojam jaunu, videi draudzīgu un efektīvu izskausanas metožu testēšanu piecām invazīvo augu sugām: ošlapu kļava, puķu sprigane, Kanādas zeltgalvīte, vārpainā korinte un krokainā roze.

Ir pabeigts pilotteritoriju izvērtējums un izvēlētas pārbaudāmās metodes. Tās tiks testētas 14 pilotteritorijās, kas atrodas dažādos Latvijas novados valsts, pašvaldību un privātajās zemēs kopumā 100 ha.

Pirmie izskausanas darbi tiks uzsākti 2023.gadā, tie notiks Jēkabpils un Daugavpils pilsētu teritorijās, Krustkalnu dabas rezervātā, dabas parkā "Ragakāpa", dabas parkā "Abavas senleja", Ķemeru Nacionālajā parkā, dabas liegumā "Vecdaugava" un Rāznes Nacionālajā parkā. Darbi turpināsies četrus gadus.

IĒPAZĪSTINĀM AR APTAUJU REZULTĀTIEM

2021.gadā Vidzemes Augstskolas vadībā organizējam plašas aptaujas, lai uzzinātu dažādu sabiedrības grupu viedokli par dabas daudzveidības saglabāšanas jautājumiem. Iepazīstinām ar aptauju rezultātiem un galvenajiem secinājumiem.

▼ Aptauja privāto mežu īpašniekiem:

- Privāto mežu īpašnieki labprāt vairāk uzmanības pievērstu dabas vērtību saglabāšanai savos mežos, ja tam būtu pieejams konsultatīvs un finansiāls atbalsts.
- Kā pieņemamākos ieguldījumus dabas aizsardzībā meža īpašnieki saskata periodisku mežizstrādes pārtraukumu putnu ligzdošanas periodā un pienākumu atstāt mežā vairāk kritušās koksnes.

▼ Aptauja zālāju īpašniekiem:

- Ilggadīgo zālāju īpašnieki uzsver konsultatīvā un finansiālā atbalsta nozīmību, kā arī nepieciešamību saglabāt un veicināt zālāju bioloģisko daudzveidību. Ļoti gaidītas ir eksperta konsultācijas saimniecībā uz vietas.
- Zālāju īpašniekiem ir interese par uz rezultātu orientētu pieeju zālāju apsaimniekošanā. Vienlaikus zālāju īpašnieki uzsver nepieciešamību kombinēt dažādas atbalsta pieejas, daļu atbalsta sasaistot ar sasniegto rezultātu, bet daļu ar noteiktu darbību veikšanu (nopļaušana/noganišana), tādējādi nodrošinot finansējuma stabilitāti.

[Meža un zālāju aptauju rezultāti](#) >>>

▼ Aptauja par invazīvajām sugām:

- Kopumā zemes īpašnieki/ apsaimniekotāji atzīst, ka invazīvās sugas ir būtiska problēma Latvijā. Dati atklāj, ka zināšanas par invazīvo augu sugām un to izskaušanas metodēm nav pietiekamas. Vairākums līdzšinējos apkarošanas pasākumus vērtē kā nepietiekamus un atzīst, ka galvenokārt tie tiek īstenoti, ja tas uzlikts par pienākumu.
- Gandrīz puse aptaujāto uzskata, ka galvenā atbildība jāuzņemas zemes īpašniekam/apsaimniekotājam un tikai 8% atzīst, ka tā ir kopēja sabiedrības atbildība.
- Labās prakses piemēri, līdzfinansējums, NĪN atlaides un kvalitatīvi informatīvi materiāli vērtēti kā iesaisti veicinoši instrumenti. [Aptaujas rezultāti](#) >>>

▼ Sabiedrības aptauja par dabas aizsardzību Latvijā:

- Latvijas iedzīvotājiem daba ir būtiska vērtība un atbalsts dabas saglabāšanas centieniem ir liels, taču atšķirības starp zināšanām, attieksmi un praktisku rīcību ir lielas. Aktīvā rīcība dabas daudzveidības veicināšanā kopumā ir zema.
- Sabiedrība norāda, ka ir vēlme iesaistīties kopīgās rūpēs par dabu, taču pietrūkst izpratnes un zināšanu par norisēm dabā un cēloņsakarībām, kā arī par to, kas tieši būtu darāms. [Aptaujas rezultāti](#) >>>

JAUNS IZDEVUMS DABAS DAUDZVEIDĪBAS VEICINĀŠANAI

Dabas daudzveidības pastāvēšana lielā mērā atkarīga arī no mūsu ikdienas lēmumiem un rīcības. Atbildot uz sabiedrības aptaujā izteikto vēlmi uzzināt vairāk par dabas daudzveidības saglabāšanas iespējām, projekta dažādu jomu eksperti ir sagatavojuši izdevumu "Kā veicināt dabas daudzveidību dārzā un lauku tīpašumā".

Tas vēsta par vienkāršām lietām, ko var darīt ikvienā dārzā un lauku sētā, lai saglabātu dabas vērtības un lai tās vairotu.

Dabas eksperti iepazīstina ar dažādiem dabas iemītniekiem dārzā un ap māju, aicina vērot un izziņāt dabas norises, kā arī rosina meklēt papildus informāciju jau pašiem.

[Iepazīties ar izdevumu](#) >>>

AICINĀM IEROBEŽOT INVAZĪVĀS SUGAS

LIFE-IP LatViaNature ietvaros esam izveidojuši sociālo reklāmu, kurā aicinām ierobežot invazīvās sugas. Reklāma izveidota sadarbībā ar DAP Latgales reģionālo administrāciju un Latgolys entuziastu grupu "BIĻDIS".

Reklāmas pirmizrāde notika Latgales vēstniecībā GORS sarunas par invazīvo sugu problemātiku ietvaros.

Reklāma jau ir uzsākusi ceļu pie skatītājiem sociālajos tīklos, to papildinās filma "Invazīvo sugu detektīvi" š.g. pavasarī.

[Skatīt reklāmu](#) >>>

INVAZĪVO SUGU SESIJA STARPTAUTISKĀ KONFERENCĒ DAUGAVPILĪ

No 20. – 22.oktobrim Daugavpilī norisinājās 11. Starptautiskā bioloģiskās daudzveidības pētījumu konference (ICBR 2022), ko organizēja projekta partneris Daugavpils Universitāte. Konferences laikā noritēja īpaša LIFE-IP LatViaNature organizēta sesija par invazīvajām sugām, ko vadīja projekta Biotopu un sugu aizsardzības ekspertu nodaļas vadītāja **Agnese Priede (DAP)**.

Tika diskutēts par invazīvo sugu ietekmi uz ekosistēmu pakalpojumiem, riska analīzes novērtējumu 24 invazīvajām sugām Latvijā, kā arī par LIFE-IP LatViaNature projekta ieguldījumu invazīvo sugu pārvaldības sistēmas izveidošanā. Prezentācijas sniedza invazīvo sugu eksperts **Jānis Ozols (DU)** un LIFE-IP LatViaNature projekta vadītāja **Ieva Saleniece (DAP)**.

[Ar projekta prezentācijām var iepazīties šeit](#) >>>

VIDZEMES AUGSTSKOLAS ORGANIZĒTĀ STARPTAUTISKĀ MMV11 KONFERENCE

Projekta partneris ViA no 19.-22. septembrim organizēja 11. starptautisko konferenci "Apmeklētāju vadība un monitoringa aizsargājamās un rekreācijas teritorijās". Šī gada galvenais temats bija "Apmeklētāju uzvedības izmaiņas un ainavas rekreācijas patēriņš atpūšoties brīvā dabā globālā zaļā kursa kontekstā".

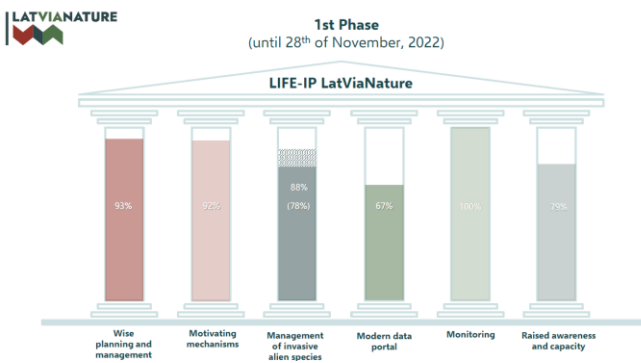
Konference notiek reizi divos gados un ir izveidojusies par nozīmīgu globālu platformu pētnieku un profesionāļu zināšanu apmaiņai par jaunākajiem pētījumu rezultātiem. Tajā noritēja 15 darba sesijas ar vairāk nekā 60 ziņojumiem.

LIFE-IP LatViaNature projekts bija pārstāvēts Agneses Priedes (DAP) ziņojumā par apmeklētāju plūsmas ietekmi uz apdraudēto augu sugām un Jāņa Zitāna (LVM) ziņojumā par atpūtas iespējām un izaicinājumiem Latvijas valsts mežos.

[Vairāk >>>](#)

AIZVADĪTA TREŠĀ PROJEKTA UZRAUDZĪBAS VIZĪTE

Novembra izskaņā norisinājās trešā projekta uzraudzības vizīte. Projekta partneri informēja uzraugus par projekta īstenošanas progresu, aktualitātēm un plānotajiem darbiem. Divās dienās tika pārrunāti projekta administratīvie, saturiskie un finanšu aspekti, saņemti uzraudzības ekspertu ieteikumi projekta īstenošanai un 1.fāzes Progresā ziņojuma sagatavošanai.

Trešajā dienā notika lauka vizīte dabas parkā "Ragakāpa", lai vairāk uzzinātu par plānotajiem darbiem vārpainās korintes izskaušanas metožu testēšanā. Šajā teritorijā paredzēta izskaušanas metožu demonstrācija.

Labas ziņas saņēmām decembrī – EK CINEA aģentūra šī gada 19.decembrī apstiprināja Projekta Grantu līguma grozījumus par integrētā projekta budžeta fāžu apvienošanu. Līdz ar to darbs pie šo grozījumu sagatavošanas, kas tika uzsākts šī gada sākumā, ir sekmīgi noslēdzies.

Vairāk informācijas latvianature.lv

